

**ÁRSSKÝRSLA
HÆSTARÉTTAR ÍSLANDS
2015**

Inngangur

Hér getur að líta ársskýrslu Hæstaréttar Íslands. Í henni er að finna upplýsingar um starfsemi réttarins á árinu 2015. Eins og undanfarin ár er skýrslan einungis birt á heimasíðu réttarins.

Í janúar 2016

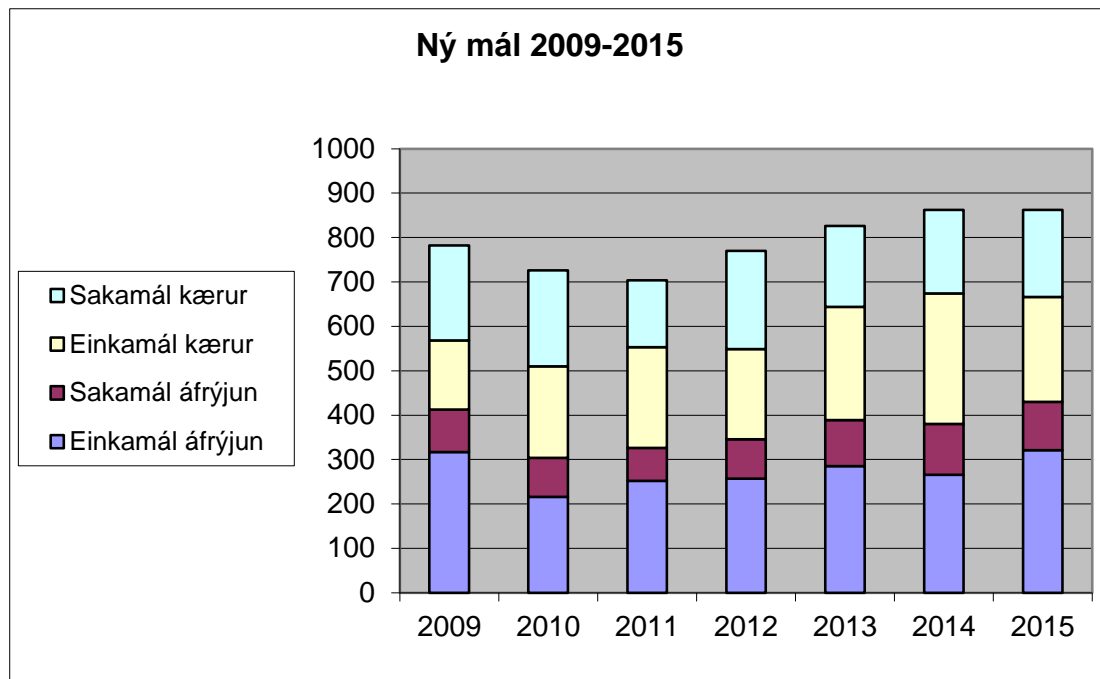
Þorsteinn A. Jónsson
skrifstofustjóri
Hæstaréttar Íslands

Ný mál árið 2015

Að neðan getur að líta yfirlit yfir fjölda þeirra mála sem bárust Hæstarétti á árinu 2015. Til samanburðar eru birtar tölur fyrir árin 2009-2014. Málunum er annars vegar skipt í áfrýjuð mál, sem almennt eru flutt munnlega fyrir réttinum, og kærumál sem eru yfirleitt skriflega flutt. Hins vegar er málunum skipt eftir því hvort um er að ræða einkamál eða sakamál.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Áfrýjun:							
Einkamál	317	216	252	257	285	266	321
Sakamál	96	88	74	89	104	114	109
Kæur:							
Einkamál	155	206	227	203	255	294	236
Sakamál	214	216	151	221	182	188	196
	782	726	704	770	826	862	862

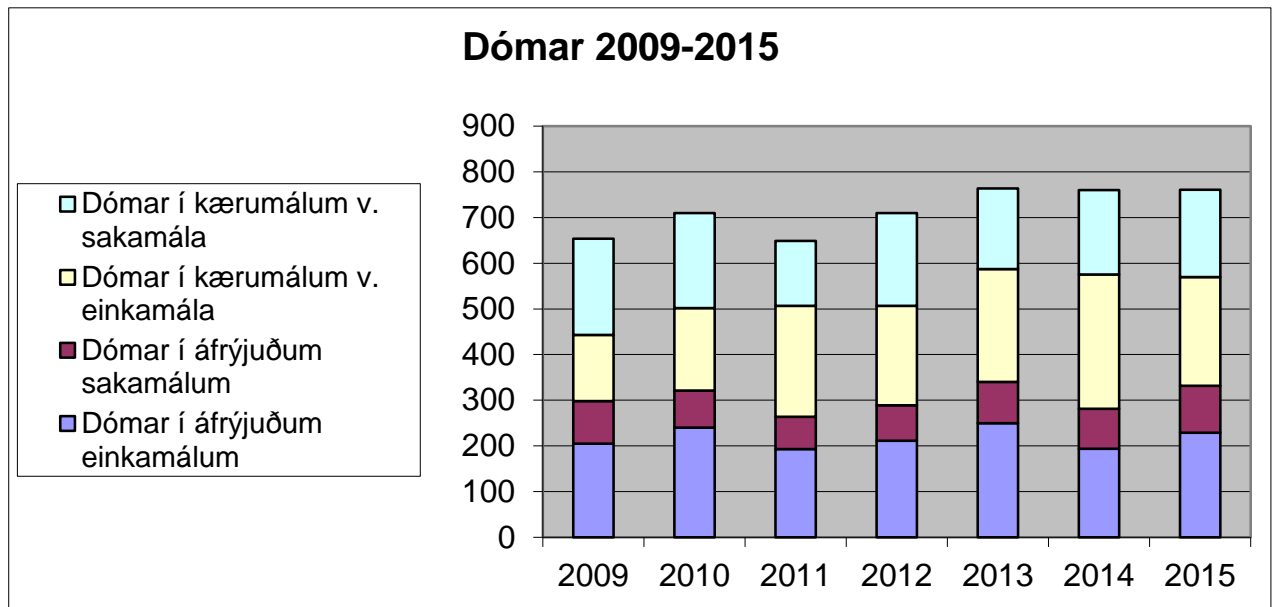
Á árinu 2015 voru skráð mál jafn mörg og árið á undan eða 862. Munnlega fluttum einkamálum fjölgar verulega og eru 56 eða rúmlega 20% fleiri en meðaltal árána 2009 - 2014. Á móti fækkar kærðum einkamálum verulega frá árinu á undan og nálgaast meðaltal árána 2009 – 2014.

Dómar á árinu 2015

Hér að neðan er að finna yfirlit um fjölda dæmdra mála í Hæstarétti á árinu 2015. Til samanburðar eru birtar tölur fyrir árin 2009-2014. Er máluðum sem fyrr skipt í áfrýjuð mál og kærumál.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Áfrýjun:							
Dómar í einkamálum	205	240	193	211	250	194	229
Dómar í sakamálum	93	81	71	78	90	87	103
Kæurur:							
Dómar í einkamálum	145	181	243	218	247	294	238
Dómar í sakamálum	211	208	142	203	177	185	191
	654	710	649	710	764	760	761

Á árinu 2015 voru uppkveðnir dómar 761 eða einum fleiri en árið 2014. Eru það 54 fleiri dómar en meðaltal áranna 2009 – 2014. Af 332 munnlega fluttum málum voru 39 mál flutt fyrir 5 dómurum og 293 mál voru flutt fyrir 3 dómurum. Dómarar skiluðu sératkvæði 13 sinnum á árinu í munnlega fluttum málum. Í sératkvæðum sínum skiluðu dómarar 8 sinnum annarri efnislegri niðurstöðu, en 5 sinnum annarri niðurstöðu að hluta.

Á árinu voru 2 kærumál flutt munnlega. Bæði voru flutt fyrir 5 dómurum. Í kærumálum skiluðu dómarar 2 sinnum sératkvæði. Í báðum tilvikum var um aðra niðurstöðu að ræða.

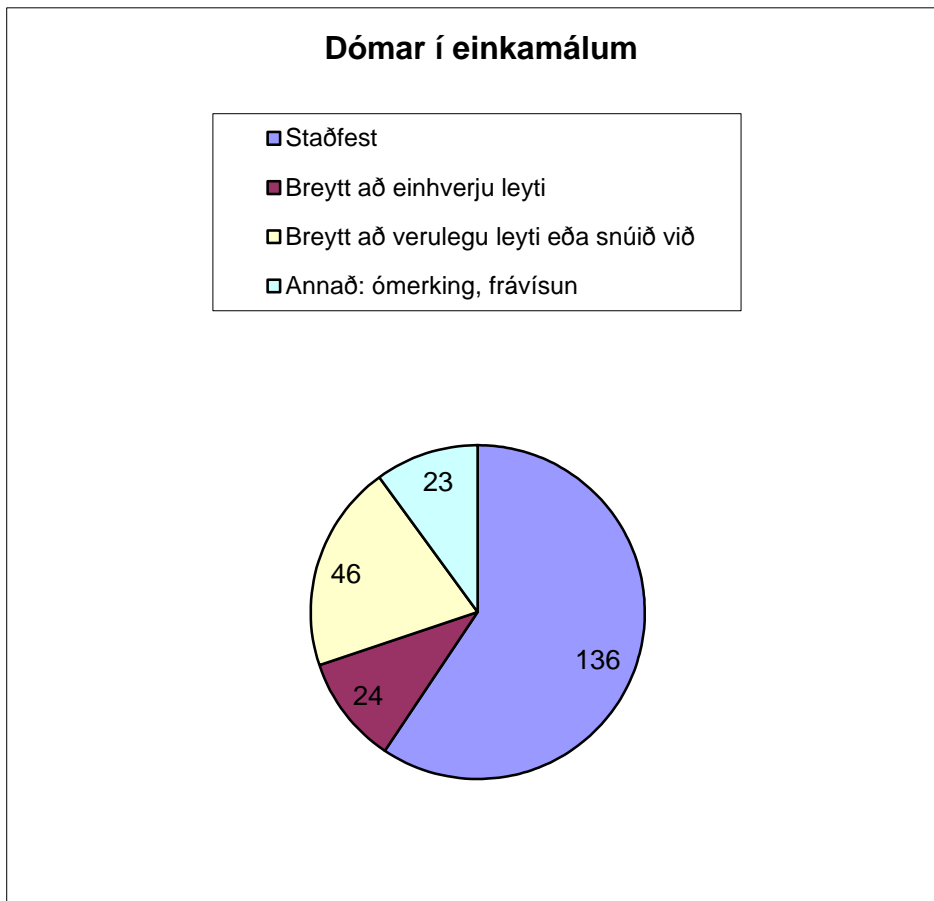
Skipting dæmdra mála eftir málsúrslitum á árinu 2015

Eftirfarandi er skipting dæmdra mála á árinu 2015 eftir málsúrslitum. Er málunum sem fyrr skipt í áfrýjuð mál og kærumál.

Áfrýjun

Einkamál

Dómar í áfrýjuðum einkamálum voru 229 á árinu 2015. Þar af var niðurstaða héraðsdóms staðfest í 136 málum. Í 24 málum var niðurstöðu héraðsdóms breytt að einhverju leyti og í 46 málum var niðurstöðu héraðsdóms breytt að verulegu leyti eða snúið við. Í 23 tilvikum var málum vísað frá, eða héraðsdómur ómerktur.

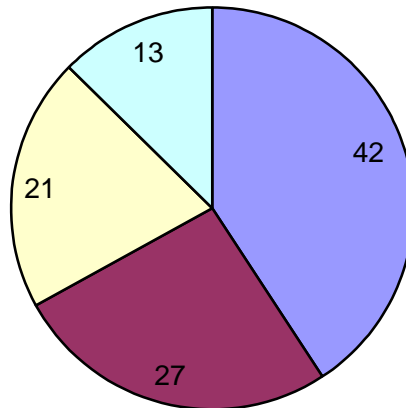

Sakamál

Dómar í áfrýjuðum sakamálum voru 103 á árinu 2015. Þar af var niðurstaða héraðsdóms staðfest í 42 málum. Niðurstöðu héraðsdóms var breytt að einhverju leyti í 27 málum og eru þar með taldar breytingar á refsingum. Í 21 málum til viðbótar var niðurstöðu héraðsdóms breytt að verulegu leyti eða snúið við. Í 13 tilvikum var héraðsdómur ómerktur eða málum vísað frá héraðsdómi eða Hæstarétti.

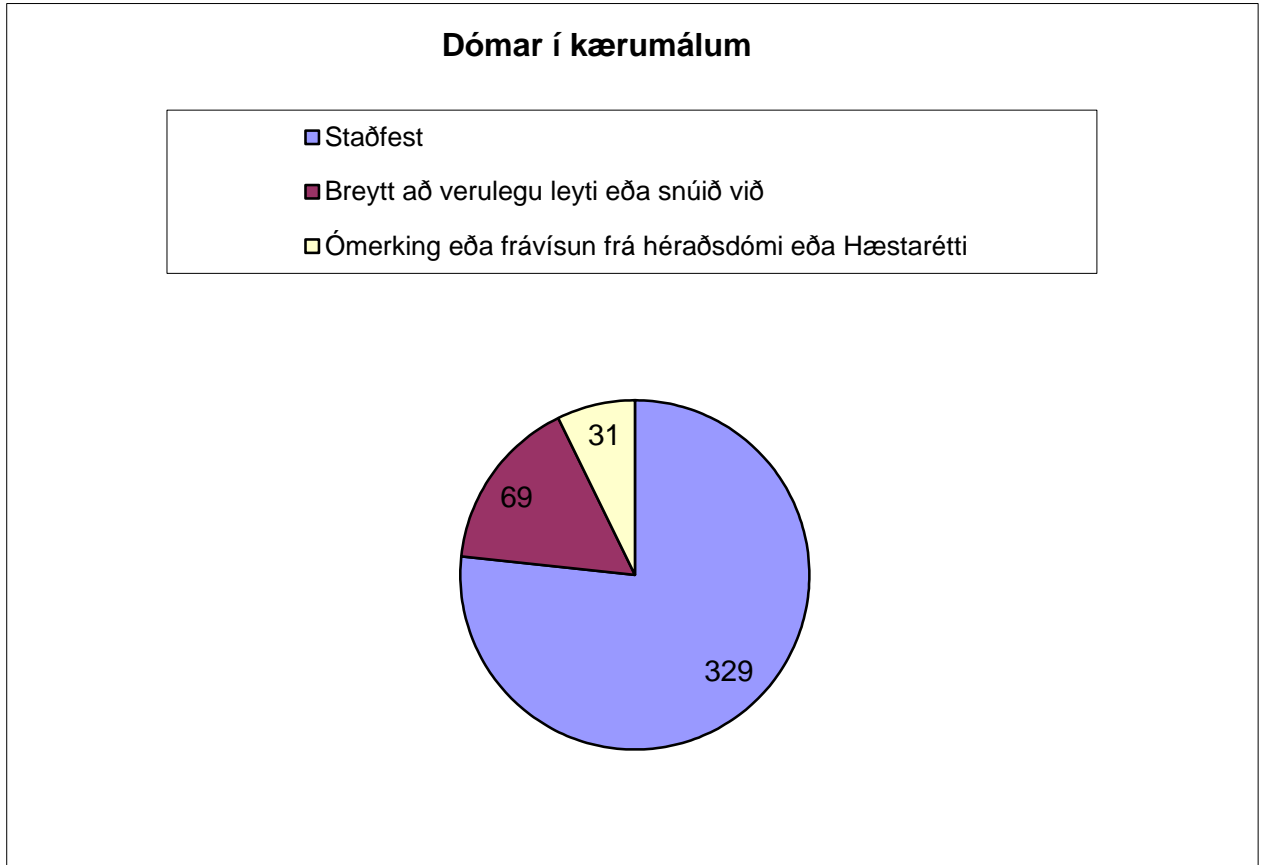
Dómar í sakamálum

- Staðfest
- Breytt að einhverju leyti
- Breytt að verulegu leyti eða snúið við
- Annað: ómerking, frávísun

Kærum

Dómar í kærumálum voru 429 á árinu 2015. Þar af var niðurstaða héraðsdóms staðfest í 329 málum. Niðurstöðu héraðsdóms var breytt að einhverju leyti eða snúið við í 69 málum og 31 málum var vísað frá héraðsdómi eða Hæstarétti eða meðferð þeirra ómerkt.

Ódæmd mál 31. desember 2015

Áfrýjanir

Eftirfarandi er yfirlit yfir ódæmd mál sem áfrýjað hafði verið til Hæstaréttar fyrir 31. desember 2015. Til samanburðar eru tölur frá árunum 2011 - 2014.

Ódæmd mál 31. desember	2011	2012	2013	2014	2015
---------------------------	------	------	------	------	------

Áfrýjun

Einkamál:

Alls ódæmd	138	142	106	133	185
-------------------	-----	-----	-----	-----	-----

Par af:

Frestað til flutnings	85	88	58	81	142
Frestað til þingfestingar eða greinargerðar	53	54	48	52	43

Sakamál:

Alls ódæmd	38	46	54	74	79
-------------------	----	----	----	----	----

Par af:

Tilbúin til flutnings	18	22	15	25	31
Ágrip ekki komið	20	24	39	49	48

Ódæmd einkamál voru umtalsvert fleiri í árslok en undanfarin ár eða 55 fleiri en meðaltal árunum 2011 – 2014. Ódæmd sakamál eru 5 fleiri en á síðasta ári og 26 fleiri en meðaltal árunum 2011 til 2014.

Kærur

Að neðan er tilgreindur fjöldi ódæmdra kærumála sem borist hafði Hæstarétti fyrir 31. desember 2015. Til samanburðar eru tölur frá 2014.

Ódæmd mál 31. desember	2014	2015
------------------------	------	------

Kærur:

Alls ódæmd	20 mál	11 mál
-------------------	--------	--------

Áfrýjunarleyfi

Heimildir til áfrýjunar mála til Hæstaréttar er að finna í XXV. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála og XXXI. kafla laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála. Almennt er heimilt að áfrýja máli nema sérstök atvik eigi við. Eru það einkum mál sem varða lágar fjárhæðir en á árinu 2015 var miðað við mál sem vörðuðu fjárkröfur eða sektir lægri en 776.097 krónur sem sæta takmörkunum að þessu leyti. Getur Hæstiréttur þó heimilað áfrýjun slíkra mála að nánar tilteknum skilyrðum uppfylltum. Eftirfarandi er yfirlit yfir fjölda beiðna um áfrýjunarleyfi og afgreiðslur þeirra 2015. Til samanburðar eru tölur frá árunum 2010-2014.

Ár:	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Fjöldi beiðna	57	35	38	52	72	48
Samþykkt	29	7	14	18	37	20
Hafnað	25	18	23	24	24	25
Afturkallað/óafgreitt	3	10	1	10	11	3

Dómarar

Frá stofnun Hæstaréttar hafa 50 menn verið skipaðir í embætti hæstaréttardómara. Þar af voru 7 dómarar skipaðir á árunum 2010 - 2015. Á árunum 2000 – 2009 voru 6 dómarar skipaðir í embætti, 16 dómarar á árunum 1980-1999, 10 dómarar á árunum 1960-1979, en einungis hlutu 11 dómarar skipun á þeim 40 árum sem liðu frá stofnun réttarins árið 1920 til ársins 1959. Helgast þessi fjölgun á skipunum hæstaréttardómara meðal annars af því að reglur um fjölda hæstaréttardómara hafa breyst í gegnum tíðina. Þegar Hæstiréttur Íslands var stofnaður skyldi dómstjóri og fjórir meðdómendur skipa dóminn. Mátti þá eigi setja dóm með færri dómendum en fimm. Dómurum við Hæstarétt var fækkað í þrjá með lögum nr. 37/1924. Með lögum nr. 111/1935 var dómurum aftur fjölgað í fimm, en þeir skyldu þó aðeins vera þrír, þangað til fé yrði veitt í fjárlögum til fjölgunar dómurum. Komst það til framkvæmda 1945. Dómurum var fjölgað með lögum nr. 42/1973 í sex, en fimm dómarar skyldu þá skipa dóm. Þó var heimilt að þrír dómarar dæmdu í málum við tiltekin skilyrði. Með lögum nr. 24/1979 var dómurum fjölgað í sjö og með lögum nr. 67/1982 var dómurum fjölgað í átta. Með lögum nr. 39/1994 var dómurum síðan fjölgað í níu. Með lögum nr. 12/2011 var dómurum fjölgað tímabundið í tólf. Frá 1. mars 2014 voru dómararnir aftur orðnir 9. Með lögum nr. 37/2015 var dómurum fjölgað tímabundið í 10. Á árinu 2015 höfðu eftirtaldir dómarar fasta skipun í embætti hæstaréttardómara:

Benedikt Bogason hæstaréttardómari
Eiríkur Tómasson hæstaréttardómari
Greta Baldursdóttir hæstaréttardómari (í leyfi til 30. júní 2015)
Helgi I. Jónsson hæstaréttardómari
Karl Axelsson hæstaréttardómari (frá 12.10.2015)
Markús Sigurbjörnsson hæstaréttardómari
Ólafur Þörkur Þorvaldsson hæstaréttardómari
Páll Hreinsson hæstaréttardómari (í leyfi frá 1. september 2011 til 15. september 2017)
Viðar Már Matthíasson hæstaréttardómari (í leyfi til 15. apríl 2015)
Þorgeir Örlygsson hæstaréttardómari.

Guðrún Erlendsdóttir fyrrverandi hæstaréttardómari var settur hæstaréttardómari til 31. mars 2015
Ingveldur Einarsdóttir er settur hæstaréttardómari frá 1. janúar 2013
Karl Axelsson hæstaréttarlögmaður var settur hæstaréttardómari til 30. júní 2015.

Á árinu 2015 var Markús Sigurbjörnsson forseti Hæstaréttar og Viðar Már Matthíasson varaforseti réttarins.

Aðrir starfsmenn Hæstaréttar

Á árinu 2015 störfuðu alls 16 aðrir starfsmenn hjá Hæstarétti Íslands.

Aníta Gísladóttir ritari
Björn Hólm Magnússon dómvörður
Erna Sigríður Sigurðardóttir aðstoðarmaður hæstaréttardómara (frá 1. nóvember 2015)
Guðlaug Jónasdóttir aðstoðarmaður hæstaréttardómara (til 11. júlí 2015)
Gunnlaugur Geirsson aðstoðarmaður hæstaréttardómara
Halldóra Þorsteinsdóttir aðstoðarmaður hæstaréttardómara (til 12. nóvember 2015)
Hilda Valdemarsdóttir aðstoðarmaður hæstaréttardómara (frá 3. september 2015)
Jakobína Sveinsdóttir bókasafnsfræðingur
Jónas Marteinsson dómvörður
Kristín Ísleifsdóttir ritari
Selma Antonsdóttir ritari
Sólveig Bjarnadóttir bókasafns- og upplýsingafræðingur
Tinna Björk Kristinsdóttir aðstoðarmaður hæstaréttardómara (frá 5. febrúar 2015)
Valgerður Sólnes aðstoðarmaður hæstaréttardómara (til 31. ágúst 2015)
Víðir Smári Petersen aðstoðarmaður hæstaréttardómara (frá 17. ágúst 2015)
Þorsteinn A. Jónsson skrifstofustjóri

Varadómarar

Eftirtaldir varadómarar voru kallaðir til starfa á árinu 2015:

Andri Árnason hæstaréttarlögmaður
Árni Kolbeinsson fyrrverandi hæstaréttardómari
Ásgeir Magnússon dómstjóri
Eggert Óskarsson fyrrverandi héraðsdómari
Garðar Gíslason fyrrverandi hæstaréttardómari
Gunnlaugur Claessen fyrrverandi hæstaréttardómari
Haraldur Henrysson fyrrverandi hæstaréttardómari
Hjördís Björk Hákonardóttir fyrrverandi hæstaréttardómari
Ingibjörg K. Benediktsdóttir fyrrverandi hæstaréttardómari
Sigríður Ingvarsdóttir fyrrverandi héraðsdómari
Sigurður Tómas Magnússon prófessor

Heimasíða Hæstaréttar

Dómar Hæstaréttar hafa verið aðgengilegir almenningi á heimasíðu réttarins frá janúar 1999. Í upphafi árs 2004 voru gerðar breytingar á heimasíðunni með það að markmiði að auðvelda og einfalda aðgengið enn frekar. Var það einkum gert með því að bæta leitarvélina á síðunni auk þess að gera dagskrá réttarins og nýja dóma aðgengilega á forsíðu hennar. Útliti síðunnar var af þessu tilefni breytt en haldið í sömu efnisþætti og verið höfðu. Sem fyrr eru ýmis konar upplýsingar sem varða starfsemi réttarins að finna á síðunni. Þá prýða síðuna fjöldi ljósmynda af dómhúsinu.

Dómasafn Hæstaréttar

Samkvæmt 2. mgr. 11. gr. laga nr. 15/1998 um dómstóla skulu dómar Hæstaréttar gefnir út, en um tilhögun útgáfunnar fer eftir ákvörðun Hæstaréttar að fengnu samþykki ráðherra. Dómasafn Hæstaréttar var gefið út á prenti frá því rétturinn tók til starfa árið 1920 og til 2006. Vegna kostnaðar og fárra áskrifenda eru ekki líkur á að dómar réttarins verði aftur gefnir út í prentuðu formi. Eins og fram hefur komið eru dómar Hæstaréttar frá 1. janúar 1999 einnig birtir á vefsíðu réttarins.

Bæklingur Hæstaréttar

Gefinn er út á vegum Hæstaréttar litprentaður bæklingur, þar sem stiklað er á stóru í sögu réttarins, starfsemi hans reifuð og dómhúsið við Arnarhól kynnt. Bæklingurinn er gefinn út á íslensku og ensku og er fánlegur endurgjaldslaust á skrifstofu Hæstaréttar.

Ársskýrsla Hæstaréttar

Á vegum Hæstaréttar voru á árunum 1999 – 2004 gefnar út prentaðar ársskýrslur, en þar er að finna upplýsingar um starfsemi réttarins fyrir hvert ár. Þessar ársskýrslur er einnig að finna á heimasíðu réttarins. Frá árinu 2005 hefur ársskýrslan ekki verið gefin út í prentuðu formi heldur einungis birt á heimasíðu réttarins.

Prófmál

Samkvæmt lögum nr. 77/1998 um lögmenn, sbr. lög nr. 93/2004, skal sá sem öðlast vill réttindi til að vera hæstaréttarlögmaður m.a. sýna fram á það með prófraun, sem felst í munnlegum flutningi fjögurra mála, sem flutt eru í Hæstarétti fyrir fimm eða sjö dómurum, þar af a.m.k. tveggja einkamála, að hann sé hæfur til að öðlast réttindin. Þetta fyrirkomulag öðlaðist gildi 1. nóvember 2004. Á árinu 2015 fluttu 22 prófmenn alls 29 prófmál.

Á árinu 2015 luku 6 héraðsdómslögmenn prófraun fyrir Hæstarétti.

Gestakomur

Á hverju ári koma fjölmargir gestir í heimsókn í húsnæði Hæstaréttar til að hlusta á málflutning, vera viðstaddir dómsuppsögu, til að skoða húsnæði réttarins eða koma í heimsókn í skipulögðum hópum og fá leiðsögn þar sem húsnæði réttarins er sýnt og sagt frá starfsemi réttarins. Á árinu 2015 voru þessir gestir 1.905. Hér eru ekki taldir málflytjendur eða aðrir sem eiga erindi við afgreiðslu réttarins eða starfsmenn.

Tilnefningar

Á hverju ári tilnefnir eða skipar Hæstiréttur Íslands í stjórnir, ráð og nefndir á grundvelli laga. Eftirfarandi er yfirlit yfir tilnefningar og skipanir réttarins á árinu 2015.

15. janúar 2015

Úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála.

Aðalmaður:

Dr. Aðalheiður Jóhannsdóttir prófessor

28. janúar 2015

Nefnd sem er Hagstofunni til ráðgjafar um gerð vísitölu neysluverðs og til að fylgjast með reglubundnum útreikningi hennar.

Vilhjálmur Egilsson rektor háskólans á Bifröst

9. febrúar 2015

Úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála.

Varamaður:

Hólmfríður Grímsdóttir héraðsdómari

3. mars 2015

Dómnefnd skv. 3. mgr. 12. gr. laga um dómstóla nr. 15/1998 – ad hoc.

Skarphéðinn Þórisson hæstaréttarlögmaður

16. mars 2015

Úrskurðarnefnd almannatrygginga.

Aðalmaður:

Guðmundur Sigurðsson læknir

Varamaður:

Ludvig Guðmundsson læknir

27. mars 2015

Áfrýjunarnefnd samkeppnismála - ad hoc.

Ásmundur Helgason héraðsdómari

16. apríl 2015

Matsnefnd samkvæmt 44. gr. laga um lax- og silungsveiði nr. 61/2006.

Aðalmaður:

Ásgeir Magnússon dómstjóri

Varamaður:

Ragnheiður Harðardóttir héraðsdómari

8. maí 2015

Endurupptökunefnd

Aðalmaður:

Björn L. Bergsson hæstaréttarlögmaður

Varamaður:

Kristbjörg Stephensen hæstaréttarlögmaður

20. maí 2015

Fjölmiðlanefnd

Aðalmenn:

Vilhjálmur H. Vilhjálmsson hæstaréttarlögmaður

Hulda Árnadóttir hæstaréttarlögmaður

Varamenn:

Marteinn Másson hæstaréttarlögmaður

Kolbrún Sævarsdóttir héraðsdómari

3. júní 2015

Ráðgjafahópur um málefni dómstóla

Árni Kolbeinsson fyrrverandi hæstaréttardómari eða

Guðrún Erlendsdóttir fyrrverandi hæstaréttardómari

9. júní 2015

Dómnefnd skv. 3. mgr. 12. gr. laga um dómstóla nr. 15/1998

Aðalmaður:

Stefán Már Stefánsson fyrrverandi prófessor

Varamaður:

Kristín Benediktsdóttir lektor

1. júlí 2015

Áfrýjunarnefnd samkeppnismála – ad hoc.

Eggert Óskarsson fyrrverandi héraðsdómari

1. júlí 2015

Gerðardómur samkvæmt lögum nr. 31/2015.

Garðar Garðarsson hæstaréttarlögmaður, formaður

Ásta Dís Óladóttir framkvæmdastjóri

Stefán Svavarsson endurskoðandi

13. júlí 2015

Dómnefnd skv. 3. mgr. 12. gr. laga um dómstóla nr. 15/1998 – ad hoc.

Formaður:

Eggert Óskarsson fyrrverandi héraðsdómari

Aðalmaður:

Jakob R. Möller hæstaréttarlögmaður

7. september 2015

Dómnefnd skv. 3. mgr. 12. gr. laga um dómstóla nr. 15/1998

Varamaður:

Greta Baldursdóttir hæstaréttardómari

9. september 2015

Matsnefnd til að meta hæfni umsækjenda um embætti nefndarmanna í úrskurðarnefnd velferðarmála.

Snjólaug Ólafsdóttir lögfræðingur
Valtýr Sigurðsson hæstaréttarlögmaður

30. október 2015

Áfrýjunarnefnd samkeppnismála - ad hoc.

Porgeir Ingi Njálsson dómstjóri

14. desember 2015

Úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála.

Aðalmenn:

Þorsteinn Þorsteinsson sérfræðingur
Hildigunnur Haraldsdóttir arkitekt
Geir Oddsson
Þorsteinn Sæmundsson jarðfræðingur
Kristín Svavarsdóttir sérfræðingur
Ásgeir Magnússon dómstjóri
Dr. Aðalheiður Jóhannsdóttir prófessor

Varamenn:

Sigurður Erlingsson prófessor
Hörður Harðarson arkitekt
Helga Jóhanna Bjarnadóttir sviðstjóri
Dr. Freysteinn Sigmundsson jarðeðlisfræðingur
Jón Ólafsson prófessor emeritus
Hólmfríður Grímsdóttir héraðsdómari
Kristín Benediktsdóttir lektor

Almennar upplýsingar

Samkvæmt 10. gr. dansk-íslensku sambandslaganna nr. 39/1918 skyldi Hæstiréttur Danmerkur hafa á hendi æðsta dómshald í íslenskum málum, þar til Ísland kynni að ákveða að stofna æðsta dómstól í landinu sjálfu. Þessi heimild var notuð umsvifalaust og var Hæstiréttur Íslands stofnaður með lögum nr. 22/1919 um hæstarétt. Samhliða því að dómshald Hæstaréttar Danmerkur var afnumið var Landsyfirrétturinn, sem settur hafði verið á stofn árið 1800, lagður niður og hafa dómstigin í landinu síðan verið tvö. Hæstiréttur Íslands tók til starfa 16. febrúar 1920.

Um Hæstarétt er nú kveðið á um í lögum nr. 15/1998 um dómstóla. Samkvæmt 1. gr. laganna er Hæstiréttur Íslands æðsti dómstóll ríkisins. Hann er áfrýjunardómstóll og hefur aðsetur í Reykjavík. Heimilt er þó að halda dómþing annars staðar sé til þess sérstök ástæða. Þar sem Hæstiréttur er áfrýjunar- eða málskotsdómstóll felast verkefni hans einkum í því að endurskoða dómsathafnir héraðsdómstólanna, sem eru alls átta talsins. Aðrir dómstólar eru Félagsdómur og Landsdómur og verður úrlausnum þeirra yfirleitt ekki skotið til Hæstaréttar.

Málum verður skotið til Hæstaréttar með tvenns konar hætti: Annars vegar með áfrýjun máls og hins vegar með kæru. Með áfrýjun er átt við það, að lokaúrlausn héraðsdóms, sem venjulega er í formi dóms, sé skotið til Hæstaréttar til endurskoðunar. Til þess að máli verði áfrýjað þarf að vera fyrir hendi heimild til þess í lögum og er áfrýjunarheimildirnar að finna í XXV. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála og XXXI. kafla laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála. Í lögunum eru áfrýjunarheimildirnar skilgreindar neikvætt á þá leið, að almennt er heimilt að áfrýja máli nema sérstök atvik eigi við. eru það einkum mál sem varða lágar fjárhæðir sem sæta takmörkunum að þessu leyti, en Hæstiréttur getur þó einnig heimilað áfrýjun slíkra mála að nánar tilteknum skilyrðum uppfylltum.

Með kæru er almennt átt við það, að úrlausn héraðsdómstóls, sem ekki bindur enda á mál að efni til og yfirleitt er í formi úrskurðar eða ákvörðunar, sé skotið til Hæstaréttar. Hér má til dæmis nefna úrskurði héraðsdómara um hvort hann víki sæti í máli og úrskurði um gæsluvarðhald. Í sumum tilvikum verður þó endanlegum úrlausnum héraðsdómstóla skotið til Hæstaréttar með kæru, en ekki með áfrýjun, einkum úrlausnum sem varða gildi svokallaðra fullnustugerða sýslumanna, t.d. aðfarargerða og nauðungarsölu. Heimildir til kæru er einkum að finna í XXIV. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála og XXX. kafla laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála, en einnig í ýmsum sérlögum, t.d. lögum nr. 90/1989 um aðför og lögum nr. 90/1991 um nauðungarsölu.

Áfrýjuð mál eru almennt flutt munnlega fyrir Hæstarétti. Eftir ákvörðun forseta Hæstaréttar taka þrjú eða fimm dómarar við Hæstarétt þátt í meðferð máls fyrir dómi. Í sérstaklega mikilvægum málum getur forseti þó ákveðið að fleiri dómarar skipi dóm. Meðferð kærumála er mjög frábrugðin meðferð áfrýjaðra mála. Felast frávikin aðallega í því að málsmeðferð er yfirleitt skrifleg og gengur mun skjótar fyrir sig en meðferð áfrýjaðra mála.

Dómar Hæstaréttar eru endanlegir og verður þeim ekki skotið til neins annars dómstóls. Mál sem dæmt hefur verið í Hæstarétti verður því aðeins endurskoðað, að Endurupptökunefnd ákveði að málið skuli endurupptekið og tekið til meðferðar að nýju. Heimildum til endurupptöku mála er almennt skorinn nokkuð þröngur stakkur og er þær að finna í XXXII. og XXXIII. kafla laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála og XXVI. og XXVII. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála.

Nánari upplýsingar um sögu Hæstaréttar, starfsemi, starfsfólk og dómhús réttarins má finna á heimasíðu réttarins. Þá hefur verið gefinn út á vegum réttarins litprentaður bæklingur, þar sem stiklað er á stóru í sögu réttarins, starfsemi hans reifuð og húsakostur kynntur.